

MINISTER
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Warszawa, dnia 30 marca 2017 r.

BON-VIII.5281.7.6.2017

Data rejestracji
Nr dziennika AP/.....
Oryginał dla PBE.....
Udostępność BBK.....
SPK.....

Według rozdzielnika

Stosownie do § 38 ust. 2 Uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006 i 1204) oraz w związku z art. 19 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1881), uprzejmie informuję, że na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny, został umieszczony projekt *ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją programu „Za życiem”* (UD 212).

Projekt ustawy jest również dostępny na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Uprzejmie proszę o wyrażenie opinii do ww. projektu w możliwie jak najkrótszym terminie.

z up. **MINISTER**

Krzysztof Michalkiewicz
SEKRETARZ STANU

Otrzymują:

1. Przewodniczący Forum Związków Zawodowych,
2. Przewodniczący Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”,
3. Przewodniczący Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych.

U S T A W A

z dnia 2017 r.

o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją programu „Za życiem”¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930, 1583, 1948 i 2174 oraz z 2017 r. poz. 38 i 60):

1) w art. 6 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) jednostka organizacyjna pomocy społecznej – regionalny ośrodek polityki społecznej, powiatowe centrum pomocy rodzinie, ośrodek pomocy społecznej, dom pomocy społecznej, placówkę specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, ośrodek wsparcia, ośrodek interwencji kryzysowej i centrum usług;”;

2) w art. 53:

a) ust. 2-4 otrzymują brzmienie:

„2. Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą osoby tam przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub opóźniająca albo zastępująca pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę.

3. Mieszkanie chronione może być prowadzone przez każdą jednostkę organizacyjną pomocy społecznej lub organizację pożytku publicznego i w zależności od celu udzielania wsparcia, prowadzone jest jako mieszkanie chronione treningowe lub mieszkanie chronione wspomagane.

4. Celem wsparcia udzielanego w mieszkaniu chronionym treningowym jest umożliwienie prowadzenia samodzielnego życia w środowisku lokalnym.”,

b) dodaje się ust. 5-15 w brzmieniu:

„5. W mieszkaniu chronionym treningowym zapewnia się usługi bytowe oraz naukę, rozwijanie lub utrwalanie sprawności w zakresie samoobsługi, samodzielności życiowej, pełnienia ról społecznych w integracji ze społecznością lokalną.

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się następujące ustawy: ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

6. Mieszkanie chronione wspomagane przeznaczone jest dla osoby niepełnosprawnej lub osoby w podeszłym wieku.

7. Celem wsparcia udzielanego w mieszkaniu chronionym wspomaganym jest utrzymanie lub rozwijanie samodzielności osoby na poziomie jej możliwości.

8. W mieszkaniu chronionym wspomaganym zapewnia się usługi bytowe oraz pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w życiu codziennym i realizacji kontaktów społecznych, dostosowane do możliwości psychofizycznych osoby.

9. Decyzję o skierowaniu do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym wydaje się osobom pełnoletnim na czas określony.

10. W stosunku do osób, które posiadają orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności wraz ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji, a także w szczególnie uzasadnionych przypadkach w stosunku do innych osób, może być wydana decyzja o skierowaniu do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym wspomaganym na czas nieokreślony.

11. Decyzja o skierowaniu osoby do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym wydawana jest po dokonaniu uzgodnień pomiędzy pracownikiem socjalnym jednostki organizacyjnej pomocy społecznej prowadzącej mieszkanie chronione a osobą ubiegającą się o skierowanie do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym lub jej przedstawicielem ustawowym.

12. Uzgodnienia, o których mowa w ust. 11, mają formę pisemną i dotyczą:

- 1) celu pobytu;
- 2) okresu pobytu;
- 3) rodzaju i zakresu świadczonego wsparcia;
- 4) odpłatności osoby korzystającej ze wsparcia;
- 5) sposobu zgłaszania lub usprawiedliwiania nieobecności w mieszkaniu chronionym;
- 6) zasad i sposobu realizacji programu usamodzielniania osoby lub programu wspierania osoby.

13. Wsparcie świadczone w mieszkaniu chronionym nie stanowi zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych osób lub rodzin.

14. Do mieszkania chronionego nie mogą być kierowane osoby wymagające całodobowej pomocy i usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki.

15. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, minimalne standardy usług świadczonych w mieszkaniach chronionych oraz minimalne standardy pomieszczeń w mieszkaniu chronionym, kierując się potrzebą zapewnienia właściwych usług i pomocy oraz uwzględniając indywidualne potrzeby i możliwości psychofizyczne osób kierowanych do mieszkania chronionego odpowiedniego rodzaju.”;

3) art. 110a otrzymuje brzmienie:

„Art. 110a. 1. W ramach struktury organizacyjnej ośrodka pomocy społecznej może zostać wyodrębniony:

- 1) zespół realizujący zadania w zakresie pracy socjalnej i integracji społecznej;
- 2) zespół realizujący zadania w zakresie usług pomocy społecznej;
- 3) zespół realizujący zadania, o których mowa w pkt 1 i 2.

2. W skład zespołów, o których mowa w ust. 1, wchodzi specjalistów z zakresu pracy socjalnej, specjalistów z zakresu pracy z rodziną oraz inni specjaliści realizujący zadania, odpowiednio w zakresie integracji społecznej lub usług pomocy społecznej.”;

4) po art. 110a dodaje się art. 110b w brzmieniu:

„Art. 110b. 1. W celu realizacji usług pomocy społecznej należących do zadań własnych lub zleconych z zakresu administracji rządowej, gmina może utworzyć centrum usług.

2. Rada gminy w drodze uchwały ustala zakres usług pomocy społecznej realizowany przez centrum usług.”;

5) w art. 111a:

a) w ust. 1 w pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) centrum usług z ośrodkiem wsparcia, z wyłączeniem ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.”,

b) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. W przypadku połączenia, o którym mowa w ust. 1, ośrodek wsparcia działa w strukturze odpowiednio ośrodka pomocy społecznej, domu pomocy społecznej lub centrum usług.

3. Osoby kierujące jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej będącymi w strukturze ośrodka pomocy społecznej, domu pomocy społecznej lub centrum usług obowiązane są spełniać obowiązujące wymagania dla kierowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej.”;

6) w art. 121:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Pracownikowi socjalnemu zatrudnionemu w ośrodku pomocy społecznej, w powiatowym centrum pomocy rodzinie lub centrum usług, do którego obowiązków należy praca socjalna lub przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych, jeżeli przepracował nieprzerwanie i faktycznie co najmniej 5 lat, przysługuje raz na dwa lata dodatkowy urlop wypoczynkowy w wymiarze 10 dni roboczych.”,

b) w ust. 3a zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Pracownikowi socjalnemu zatrudnionemu w pełnym wymiarze czasu pracy w samorządowych jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, do którego podstawowych obowiązków należy świadczenie pracy socjalnej w środowisku lub przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych poza siedzibą jednostki, przysługuje wypłacany co miesiąc dodatek do wynagrodzenia w wysokości 250 zł.”,

c) ust. 3c otrzymuje brzmienie:

„3c. Pracownikowi socjalnemu, do którego obowiązków należy świadczenie pracy socjalnej w środowisku lub przeprowadzenie rodzinnych wywiadów środowiskowych poza siedzibą jednostki przysługuje zwrot kosztów przejazdów z miejsca pracy do miejsc wykonywania przez niego czynności zawodowych, w przypadku braku możliwości zapewnienia dojazdu środkami pozostającymi w dyspozycji zatrudniającego go pracodawcy.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 645, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 w ust. 1:

a) po pkt 16a dodaje się pkt 16b w brzmieniu:

„16b) opiece osoby niepełnosprawnej – oznacza to członków rodziny, w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. poz. 1860), opiekujących się dzieckiem z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 691, 868, 1265, 1579, 1860, 1940, 1984, 2138 i 2260 oraz z 2017 r. poz. 38 i 60.

opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji lub osobą niepełnosprawną ze znacznym stopniem niepełnosprawności;”;

b) po pkt 21b dodaje się pkt 21c w brzmieniu:

„21c) poszukującym pracy absolwencie – oznacza to poszukującą pracy osobę, która w okresie ostatnich 48 miesięcy ukończyła szkołę lub uzyskała tytuł zawodowy;”;

2) w art. 46:

a) w ust. 1:

– pkt 1 i 1a otrzymują brzmienie:

„1) zrefundować podmiotowi prowadzącemu działalność gospodarczą koszty wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego lub skierowanego poszukującego pracy, o którym mowa w art. 49 pkt 7, w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 6-krotnej wysokości przeciętnego wynagrodzenia;

1a) zrefundować osobie fizycznej, osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, zamieszkującej lub mającej siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, będącej posiadaczem gospodarstwa rolnego w rozumieniu ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 617 i 1579) lub prowadzącej dział specjalny produkcji rolnej, o którym mowa w ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2032 i 2048 oraz z 2017 r. poz. 60 i 528) lub w ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1888, 1926, 1933, 1948 oraz z 2017 r. poz. 60), zatrudniającym w okresie ostatnich 6 miesięcy, w każdym miesiącu, co najmniej jednego pracownika w pełnym wymiarze czasu pracy, koszty wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego lub dla skierowanego poszukującego pracy, o którym mowa w art. 49 pkt 7, w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 6-krotnej wysokości przeciętnego wynagrodzenia, zwanych dalej „producentem rolnym”;

– po pkt 1a dodaje się pkt 1b i 1c w brzmieniu:

„1b) zrefundować żłobkom lub klubom dziecięcym tworzonym i prowadzonym przez osoby fizyczne, osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, o których mowa w przepisach o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, zwanych dalej „żłobkiem lub klubem dziecięcym” koszty wyposażenia

lub doposażenia stanowiska pracy, związanego bezpośrednio ze sprawowaniem opieki nad dziećmi niepełnosprawnymi lub prowadzeniem dla nich zajęć, dla skierowanego bezrobotnego, skierowanego poszukującego pracy, o którym mowa w art. 49 pkt 7, lub skierowanego poszukującego pracy absolwenta, w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 6-krotnej wysokości przeciętnego wynagrodzenia;

- 1c) zrefundować podmiotowi prowadzącemu działalność gospodarczą polegającą na świadczeniu usług rehabilitacyjnych dla dzieci niepełnosprawnych w miejscu zamieszkania, w tym usług mobilnych, zwanemu dalej „podmiotem świadczącym usługi rehabilitacyjne”, koszty wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, związanego bezpośrednio ze świadczeniem usług rehabilitacyjnych dla dzieci niepełnosprawnych, dla skierowanego bezrobotnego, skierowanego poszukującego pracy, o którym mowa w art. 49 pkt 7, lub skierowanego poszukującego pracy absolwenta, w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 6-krotnej wysokości przeciętnego wynagrodzenia;”;

– pkt 2 otrzymuje brzmienie:

- „2) przyznać bezrobotnemu lub poszukującemu pracy, o którym mowa w art. 49 pkt 7, jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej, na założenie spółdzielni socjalnej lub przystąpienie do niej po jej założeniu, w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związanych z podjęciem tej działalności, w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 6-krotnej wysokości przeciętnego wynagrodzenia.”;

- b) po ust. 2a dodaje się ust. 2b-2d w brzmieniu:

„2b. Podmiot prowadzący działalność gospodarczą, niepubliczne przedszkole, niepubliczna szkoła i producent rolny, który otrzymał refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego poszukującego pracy, o którym mowa w art. 49 pkt 7, jest obowiązany dokonać zwrotu, na zasadach określonych w ust. 2, jeżeli zatrudniał na utworzonym stanowisku pracy skierowanego lub skierowanych poszukujących pracy, o których mowa w art. 49 pkt 7, co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy łącznie przez okres krótszy niż 24 miesiące albo naruszył inne warunki umowy o refundację.

2c. Żłobek lub klub dziecięcy z miejscami integracyjnymi i podmiot świadczący usługi rehabilitacyjne, który otrzymał refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia

stanowiska pracy, o którym mowa w ust. 1 pkt 1b i 1c, jest obowiązany dokonać zwrotu, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania starosty, otrzymanych środków proporcjonalnie do okresu, jaki pozostał do 24 miesięcy zatrudnienia, jeżeli zatrudnił skierowaną osobę, o której mowa w ust. 1 pkt 1b i 1c, na utworzonym stanowisku pracy, co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy łącznie przez okres krótszy niż 24 miesiące. W przypadku naruszenia innych warunków umowy o refundację, ust. 2 stosuje się odpowiednio.

2d. Przepis ust. 2c stosuje się odpowiednio do przedsiębiorcy będącego opiekunem osoby niepełnosprawnej, który otrzymał refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.”,

c) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Osoba, która otrzymała z Funduszu Pracy jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej polegającej na prowadzeniu żłobka lub klubu dziecięcego z miejscami integracyjnymi lub polegającej na świadczeniu usług rehabilitacyjnych dla dzieci niepełnosprawnych w miejscu zamieszkania, w tym usług mobilnych, lub poszukujący pracy, o którym mowa w art. 49 pkt 7, który otrzymał z Funduszu Pracy jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej jest obowiązany dokonać zwrotu, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania starosty, otrzymanych środków proporcjonalnie do okresu jaki pozostał do 12 miesięcy prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli prowadził działalność gospodarczą przez okres krótszy niż 12 miesięcy. W przypadku naruszenia innych warunków umowy dotyczących przyznania tych środków, ust. 3 stosuje się odpowiednio.”,

d) ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„4. W przypadku niewywiązania się z obowiązku, o którym mowa w ust. 2, 2b-3a, dochodzenie roszczeń z tytułu zawartej umowy następuje na podstawie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego.

5. Przeciętne wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1-1b, jest przyjmowane w wysokości obowiązującej w dniu zawarcia umowy z podmiotem prowadzącym działalność gospodarczą, żłobkiem lub klubem dziecięcym, niepublicznym przedszkolem, niepubliczną szkołą, producentem rolnym, bezrobotnym, absolwentem centrum integracji społecznej, absolwentem klubu integracji społecznej lub poszukującym pracy, o którym mowa w art. 49 pkt 7.”,

e) ust. 5b-6a otrzymują brzmienie:

„5b. Podmiot prowadzący działalność gospodarczą, żłobek lub klub dziecięcy, niepubliczne przedszkole, niepubliczna szkoła, producent rolny, bezrobotny, absolwent centrum integracji społecznej, absolwent klubu integracji społecznej, poszukujący pracy, o którym mowa w art. 49 pkt 7, ubiegający się o przyznanie środków, o których mowa w ust. 1-1b, składa oświadczenie o niekaralności za przestępstwo przeciwko obrotowi gospodarczemu, w rozumieniu ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2016 r. poz. 1137 i 2138 oraz z 2017 r. poz. 244) lub ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz. U. z 2016 r. poz. 1541), w okresie 2 lat przed wystąpieniem z wnioskiem o przyznanie środków.

6. Minister właściwy do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia:

1) szczegółowe warunki i tryb dokonywania refundacji, o której mowa w ust. 1 pkt 1-1c oraz ust. 1a,

2) szczegółowe warunki i tryb przyznawania osobom, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i ust. 1b, jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej, o których mowa w ust. 1 pkt 2,

3) formy zabezpieczenia zwrotu otrzymanej refundacji lub środków na podjęcie działalności gospodarczej, w przypadku niedotrzymania warunków umowy dotyczącej ich przyznania

– mając na względzie zwiększenie mobilności oraz poziomu zatrudnienia bezrobotnych, poszukujących pracy, o których mowa w art. 49 pkt 7, poszukujących pracy absolwentów, racjonalne gospodarowanie środkami Funduszu Pracy, a także konieczność zapewnienia zgodności udzielania pomocy z zasadami przyznawania pomocy de minimis w przypadku refundacji kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy oraz w przypadku pomocy przyznawanej w postaci jednorazowej wypłaty środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa dotyczących podjęcia takiej działalności.

6a. Minister właściwy do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia:

1) szczegółowe warunki i tryb przyznawania osobom, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i ust. 1b jednorazowo środków na podjęcie działalności na zasadach określonych dla spółdzielni socjalnych,

2) formy zabezpieczenia zwrotu środków na podjęcie działalności na zasadach określonych dla spółdzielni socjalnych, w przypadku niedotrzymania warunków umowy dotyczącej ich przyznania

– mając na względzie zwiększenie mobilności oraz poziomu zatrudnienia bezrobotnych, poszukujących pracy, o których mowa w art. 49 pkt 7, poszukujących pracy absolwentów racjonalne gospodarowanie środkami Funduszu Pracy, a także konieczność zapewnienia zgodności udzielania pomocy z zasadami przyznawania pomocy de minimis w przypadku pomocy przyznawanej osobom określonym w ust. 1 pkt 2 i ust. 1b w postaci jednorazowej wypłaty środków na rozpoczęcie działalności na zasadach określonych dla spółdzielni socjalnych.”;

3) w art. 49 w pkt 6 na końcu dodaje się przecinek i dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) poszukującym pracy niepozostającym w zatrudnieniu opiekunom osoby niepełnosprawnej, z wyłączeniem opiekunów osoby niepełnosprawnej pobierających świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, lub zasiłek dla opiekuna na podstawie przepisów o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów”;

4) po art. 51 dodaje się art. 51a w brzmieniu:

„Art. 51a. 1. Starosta może zawrzeć umowę, na podstawie której refunduje pracodawcy lub przedsiębiorcy przez okres do 6 miesięcy część kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne za skierowanych bezrobotnych opiekunów osoby niepełnosprawnej, zatrudnionych co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy, w wysokości uprzednio uzgodnionej, nieprzekraczającej jednak kwoty ustalonej jako iloczyn liczby zatrudnionych w miesiącu w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy oraz kwoty połowy minimalnego wynagrodzenia za pracę, obowiązującej w ostatnim dniu zatrudnienia każdego rozliczanego miesiąca i składek na ubezpieczenia społeczne od refundowanego wynagrodzenia.

2. Przepisy art. 51 ust. 5-9 stosuje się odpowiednio.

3. Pomoc jest udzielana zgodnie z warunkami dopuszczalności pomocy de minimis.”;

5) po art. 60a dodaje się art. 60aa w brzmieniu:

„Art. 60aa. 1. Starosta może, na podstawie zawartej umowy, przyznać pracodawcy lub przedsiębiorcy grant, o którym mowa w art. 60a ust. 1, za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego opiekuna osoby niepełnosprawnej.

2. Grant przysługuje w kwocie określonej w umowie zawartej ze starostą, nie wyższej jednak niż 12-krotność minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w dniu zawarcia umowy, za każdego skierowanego bezrobotnego opiekuna osoby niepełnosprawnej.

3. Przepisy art. 60a ust. 2 i 4-9 stosuje się odpowiednio.”;

6) po art. 61a dodaje się art. 61aa w brzmieniu:

„Art. 61aa. Poszukujący pracy, o którym mowa w art. 49 pkt 7, może korzystać na zasadach takich jak bezrobotny z następujących usług rynku pracy lub instrumentów rynku pracy:

- 1) pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego;
- 2) szkoleń;
- 3) stażu;
- 4) prac interwencyjnych;
- 5) przygotowania zawodowego dorosłych;
- 6) badań lekarskich lub psychologicznych, o których mowa w art. 2 ust. 3;
- 7) studiów podyplomowych;
- 8) szkoleń na podstawie trójstronnych umów szkoleniowych zawieranych pomiędzy starostą, pracodawcą i instytucją szkoleniową;
- 9) bonu na zasiedlenie;
- 10) bonu szkoleniowego;
- 11) bonu stażowego.”;

7) w art. 61e:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) pożyczki na utworzenie stanowiska pracy dla bezrobotnego lub poszukującego pracy, o którym mowa w art. 49 pkt 7, w tym skierowanych przez powiatowy urząd pracy, podmiotom, o których mowa w art. 46 ust. 1 pkt 1 i 1a oraz ust. 1a;”;

b) po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) pożyczki na utworzenie stanowiska pracy dla bezrobotnego, poszukującego pracy, o którym mowa w art. 49 pkt 7, lub poszukującego pracy absolwenta, w tym skierowanych przez powiatowy urząd pracy:

a) żłobkom lub klubom dziecięcym na utworzenie stanowiska pracy związanego bezpośrednio ze sprawowaniem opieki nad dziećmi niepełnosprawnymi lub prowadzeniem dla nich zajęć,

- b) podmiotom świadczącym usługi rehabilitacyjne na utworzenie stanowiska pracy związanego bezpośrednio ze świadczeniem usług rehabilitacyjnych dla dzieci niepełnosprawnych;”;
- c) w pkt 2:
 - lit. b otrzymuje brzmienie:
 - „b) poszukującym pracy absolwentom,”;
 - w lit. c średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. d w brzmieniu:
 - „d) poszukującym pracy, o których mowa w art. 49 pkt 7;”;
- 8) w art. 61h:
 - a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
 - „1a. Pożyczka na utworzenie stanowiska pracy dla poszukującego pracy, o którym mowa w art. 49 pkt 7, oraz na utworzenie stanowiska pracy, o którym mowa w art. 61e pkt 1a jest udzielana na podstawie umowy, zawieranej na wniosek podmiotu, po przedstawieniu kosztorysu dotyczącego tworzonego stanowiska pracy, w wysokości określonej w umowie, nie wyższej niż określona w ust. 1, proporcjonalnej do wymiaru czasu pracy na danym stanowisku, nie mniejszym niż połowa wymiaru czasu pracy.”;
 - b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a i 2b w brzmieniu:
 - „2a. Oprocentowanie pożyczki na utworzenie stanowiska pracy, o którym mowa w art. 61e pkt 1a jest stałe i wynosi, w skali roku, 0,1 stopy redyskonta weksli przyjmowanych przez Narodowy Bank Polski.
 - 2b. Przepis ust. 2a stosuje się odpowiednio do przedsiębiorcy będącego opiekunem osoby niepełnosprawnej.”;
- 9) w art. 61i dodaje się ust. 6 w brzmieniu:
 - „6. Oprocentowanie pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej polegającej na prowadzeniu żłobka lub klubu dziecięcego z miejscami integracyjnymi lub polegającej na świadczeniu usług rehabilitacyjnych dla dzieci niepełnosprawnych w miejscu zamieszkania, w tym usług mobilnych, a także pożyczki dla poszukujących pracy, o których mowa w art. 49 pkt 7, jest stałe i wynosi, w skali roku, 0,1 stopy redyskonta weksli przyjmowanych przez Narodowy Bank Polski.”;
- 10) w art. 61k wstęp do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
 - „Pożyczka na utworzenie stanowiska pracy może zostać udzielona podmiotom, o których mowa w art. 61e pkt 1 i 1a:”;
- 11) w art. 61m ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Formą zabezpieczenia spłaty i zwrotu udzielonych pożyczek, o których mowa w art. 61e pkt 1, 1a i 2, jest weksel własny in blanco i poręczenie dwóch osób fizycznych.”;

12) art. 61n otrzymuje brzmienie:

„Art. 61n. Podstawą rozliczenia pożyczek, o których mowa w art. 61e pkt 1, 1a i 2, są opłacone faktury lub inne równoważne dokumenty księgowe.”;

13) w art. 61o:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Pożyczkobiorca jest obowiązany dokonać zwrotu niespłaconej kwoty pożyczki na utworzenie stanowiska pracy, o którym mowa w art. 61e pkt 1a, pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej polegającej na prowadzeniu żłobka lub klubu dziecięcego z miejscami integracyjnymi lub na świadczeniu usług rehabilitacyjnych dla dzieci niepełnosprawnych w miejscu zamieszkania, w tym usług mobilnych, w terminie nie dłuższym niż 6 miesięcy od dnia wezwania do jej zwrotu, proporcjonalnie do okresu, jaki pozostał do 12 miesięcy zatrudnienia na utworzonym stanowisku pracy lub prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli zatrudniał na utworzonym stanowisku lub prowadził działalność gospodarczą przez okres krótszy niż 12 miesięcy. Ust. 2 i 3 nie stosuje się.

1b. Przepis ust. 1a stosuje się odpowiednio do pożyczkobiorcy będącego poszukującym pracy, o którym mowa w art. 49 pkt 7, któremu udzielono pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej oraz do przedsiębiorcy będącego opiekunem osoby niepełnosprawnej, któremu udzielono pożyczki na utworzenie stanowiska pracy.”;

b) po ust. 3 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. W przypadku śmierci pożyczkobiorcy, ust. 2 i 3 nie stosuje się.”;

14) w art. 61v pkt 10 otrzymuje brzmienie:

„10) przekazywanie, na wnioski starostów, informacji o wynikach monitorowania zatrudnienia przez wymagany okres, bezrobotnych, poszukujących pracy, o których mowa w art. 49 pkt 7 lub poszukujących pracy absolwentów, skierowanych przez powiatowe urzędy pracy u pożyczkobiorców, na utworzonych stanowiskach pracy.”;

15) w art. 61w pkt 1- 4 otrzymują brzmienie:

„1) opiniowaniu wniosków o udzielenie pożyczki na utworzenie stanowiska pracy dla bezrobotnego, poszukującego pracy, o którym mowa w art. 49 pkt 7 lub

poszukującego pracy absolwenta, skierowanych przez powiatowy urząd pracy, pod względem możliwości danego urzędu pracy w zakresie skierowania bezrobotnych, poszukujących pracy, o których mowa w art. 49 pkt 7 lub poszukujących pracy absolwentów, posiadających kwalifikacje niezbędne do wykonywania pracy na planowanym do utworzenia stanowisku pracy;

- 2) wydawaniu zaświadczeń potwierdzających posiadanie statusu bezrobotnego lub poszukującego pracy, o którym mowa w art. 49 pkt 7, przez osoby ubiegające się o pożyczkę na podjęcie działalności gospodarczej;
- 3) kierowaniu bezrobotnych, poszukujących pracy, o których mowa w art. 49 pkt 7 lub poszukujących pracy absolwentów, na utworzone stanowiska pracy;
- 4) monitorowaniu, we współpracy z pośrednikami finansowymi, zatrudnienia przez wymagany okres, bezrobotnych, poszukujących pracy, o których mowa w art. 49 pkt 7, poszukujących pracy absolwentów, skierowanych przez powiatowe urzędy pracy u pożyczkobiorców, na utworzonych stanowiskach pracy.”;

16) w art. 61x:

a) ust. 1-3 otrzymują brzmienie:

„1. Pożyczkobiorca, któremu została udzielona pożyczka na utworzenie stanowiska pracy dla bezrobotnego lub poszukującego pracy, o którym mowa w art. 49 pkt 7, skierowanych przez powiatowy urząd pracy, jest obowiązany poinformować, z 14-dniowym wyprzedzeniem, powiatowy urząd pracy oraz pośrednika finansowego o terminie zatrudnienia oraz potwierdzić jego zatrudnienie w terminie 7 dni od dnia zatrudnienia.

2. Pożyczkobiorca, który otrzymał pożyczkę na utworzenie stanowiska pracy dla bezrobotnego lub poszukującego pracy, o którym mowa w art. 49 pkt 7, skierowanego przez powiatowy urząd pracy, jest obowiązany poinformować powiatowy urząd pracy oraz pośrednika finansowego o rozwiązaniu umowy o pracę ze skierowanym bezrobotnym lub poszukującym pracy, o którym mowa w art. 49 pkt 7, nie później niż w terminie 7 dni od dnia jej rozwiązania.

3. W przypadku gdy powiatowy urząd pracy w terminie 30 dni od dnia otrzymania informacji, o której mowa w ust. 2, nie skieruje bezrobotnego, poszukującego pracy, o którym mowa w art. 49 pkt 7, spełniającego wymagania utworzonego stanowiska pracy, pożyczkobiorca może zatrudnić na tym stanowisku bezrobotnego, poszukującego pracy, o którym mowa w art. 49 pkt 7, bez skierowania powiatowego urzędu pracy.”;

b) po ust. 3 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Ust. 1-3 stosuje się odpowiednio do pożyczkobiorcy, któremu została udzielona pożyczka na utworzenie stanowiska pracy, o którym mowa w art. 61e pkt 1a, dla poszukującego pracy absolwenta skierowanego przez powiatowy urząd pracy.”;

17) w art. 66a po ust. 8 dodaje się ust. 8a w brzmieniu:

„8a. W przypadku programu specjalnego kierowanego do poszukujących pracy, o których mowa w art. 49 pkt 7, obejmuje on instrumenty rynku pracy lub usługi rynku pracy określone w art. 61aa; przepis ust. 8 stosuje się odpowiednio.”;

18) w art. 73a po ust. 5a dodaje się ust. 5b w brzmieniu:

„5b. Starosta refunduje gminie ze środków Funduszu Pracy do 100% minimalnej kwoty świadczenia przysługującego bezrobotnemu oraz osobie, o której mowa w ust. 1a, skierowanych do wykonania prac społecznie użytecznych na rzecz opiekunów osób niepełnosprawnych.”;

19) w art. 108 w ust. 1:

a) pkt 13 otrzymuje brzmienie:

„13) refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa, o których mowa w art. 46;”;

b) pkt 16a otrzymuje brzmienie:

„16a) grantów, o których mowa w art. 60a i 60aa;”;

c) po pkt 16d dodaje się pkt 16e i 16f w brzmieniu:

„16e) zwrotu części kosztów poniesionych przez pracodawcę w związku z zatrudnieniem bezrobotnych, o których mowa w art. 51a;

16f) kosztów realizacji usług rynku pracy i instrumentów rynku pracy, o których mowa w art. 61aa;”.

Art. 3. W ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 575, 1583 i 1860 oraz z 2017 r. poz. 60):

1) w art. 10 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W przypadku gdy wyznaczonym na podstawie ust. 1 podmiotem jest ośrodek pomocy społecznej lub centrum usług, w ośrodku lub centrum usług można utworzyć zespół do spraw asysty rodzinnej.”;

2) po art. 176 dodaje się art. 176a w brzmieniu:

„Art. 176a. Zadania własne gminy, o których mowa w art. 176 pkt 3 mogą być realizowane przez jednostkę organizacyjną pomocy społecznej – centrum usług.”;

3) w art. 247 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Minister właściwy do spraw rodziny wprowadzi program na dofinansowanie w okresie 11 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy zadań własnych gminy i powiatu z zakresu realizacji zadań wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej, w szczególności na pokrycie części wydatków związanych z powołaniem asystentów rodziny, koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz prowadzeniem szkoleń, dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka.”.

Art. 4. 1. Podmioty prowadzące mieszkania chronione w dniu wejścia w życie art. 1 pkt 2, dostosują te mieszkania do wymagań określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 53 ust. 15 ustawy zmienianej w art. 1, do dnia 1 stycznia 2019 r.

2. Decyzje o skierowaniu do mieszkania chronionego wydane przed dniem wejścia w życie art. 1 pkt 2 zachowują moc do czasu w nich wskazanego, nie dłużej niż do dnia 1 stycznia 2019 r.

3. Do postępowań o skierowanie do mieszkania chronionego wszczętych a niezakończonych przed dniem wejścia w życie art. 1 pkt 2, mają zastosowanie przepisy art. 53 ustawy, zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 5. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2017 r., z wyjątkiem art. 1 pkt 2 i art. 2 pkt 5, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.

ZASTĘPCA DYREKTORA

Departamentu Prawnego

Becky
Aneta Staniak
28.03.2017.

UZASADNIENIE

Wejście w życie Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”, ustanowionego na podstawie uchwały nr 160 Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016 r. w sprawie programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” (M.P. poz. 1250), przyjętej na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. poz. 1860), którego celem jest wspieranie osób niepełnosprawnych i ich rodzin, spowodowało potrzebę wprowadzenia zmian przepisów w następujących ustawach:

- 1) ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930, z późn. zm.);
- 2) ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 645, z późn. zm.);
- 3) ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 575, z późn. zm.).

Dodatkowo projekt przewiduje usprawnienie realizacji usług pomocy społecznej przez wprowadzenie możliwości utworzenia w gminie: nowej jednostki organizacyjnej pomocy społecznej – centrum usług oraz wydzielenia w ramach struktury organizacyjnej ośrodka pomocy społecznej zespołów realizujących poszczególne działania z zakresu pomocy społecznej.

I. Zmiany w ustawie o pomocy społecznej

1) Zmiana w art. 6 pkt 5, w art. 110a i art. 111a ustawy o pomocy społecznej oraz dodanie art. 110b ww. ustawie (art. 1 pkt 1, 3 - 5 projektu ustawy)

W celu usprawnienia realizacji usług pomocy społecznej w gminie, w ustawie o pomocy społecznej wprowadza się przepisy dotyczące możliwości utworzenia w gminie nowej jednostki organizacyjnej pomocy społecznej „centrum usług”. W związku z powyższym, projekt w art. 1 pkt 1 rozszerza katalog jednostek organizacyjnych pomocy społecznej o centrum usług.

Nowa jednostka organizacyjna – centrum usług będzie odpowiedzialne za realizację usług w gminie, zarówno własnych, jak i zleconych z zakresu administracji rządowej. Jednocześnie art. 1 pkt 3 projektu ustawy daje gminie możliwość tworzenia w ramach struktury organizacyjnej ośrodka pomocy społecznej, zespołów realizujących poszczególne działania z zakresu pomocy społecznej, tj.: zespołu realizującego zadania w zakresie usług pomocy społecznej, zespołu realizującego zadania w zakresie pracy socjalnej i integracji oraz zespołu

realizującego oba powyżej wskazane zakresy zadań. W przypadku utworzenia odrębnej jednostki organizacyjnej – centrum usług – rada gminy, w drodze uchwały określi zakres usług realizowany przez centrum usług.

Art. 1 pkt 5 projektu ustawy (dotyczący art. 111a ustawy o pomocy społecznej) zakłada, że centrum usług może być łączone z ośrodkiem wsparcia, z wyłączeniem ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi i wówczas ośrodek wsparcia wchodzi w strukturę organizacyjną centrum usług, przy czym kierownik centrum usług musi spełniać wymagania dla kierowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, określone w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

2) Zmiany w art. 53 ustawy o pomocy społecznej (art. 1 pkt 2 projektu ustawy) dotyczą mieszkań chronionych, które są formą pomocy społecznej przygotowującą osoby w nich przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub opóźniającą albo zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. W projektowanej regulacji dokonuje się podziału mieszkań chronionych na dwa typy: mieszkanie chronione treningowe i mieszkanie chronione wspomagane.

Celem mieszkania chronionego treningowego jest przygotowanie osoby tam przebywającej do jej usamodzielnienia umożliwiającego samodzielne funkcjonowanie w środowisku.

Mieszkanie chronione wspomagane przeznaczone będzie dla osoby niepełnosprawnej lub osoby w podeszłym wieku, a jego celem będzie usamodzielnienie osób tam przebywających na poziomie ich możliwości.

Do mieszkań chronionych nie mogą być kierowane osoby wymagające całodobowej pomocy i usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki. Decyzję o skierowaniu do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym wydaje się osobom pełnoletnim na czas określony i na czas nieokreślony w przypadku osób posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności wraz ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. Przewiduje się, ponadto, przyjmowanie na czas nieokreślony w uzasadnionych przypadkach.

Dodatkowo przed wydaniem decyzji o skierowaniu osoby do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej prowadzącej mieszkanie chronione i osoba ubiegająca się o skierowanie do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym albo jej przedstawiciel ustawowy dokonują pisemnych

uzgodnień dotyczących celu i okresu pobytu, rodzaju i zakresu wsparcia, odpłatności osoby, sposobu zgłaszania lub usprawiedliwiania nieobecności w mieszkaniu chronionym oraz zasad i sposobu realizacji programu usamodzielniania osoby lub programu wspierania.

Minister właściwy ds. zabezpieczenia wyda rozporządzenie określające minimalne standardy usług oraz minimalne standardy pomieszczeń w mieszkaniach chronionych.

Projekt przewiduje odroczenie wejścia w życie zmienionych przepisów o mieszkaniach chronionych oraz roczny okres na dostosowanie mieszkań do nowych przepisów. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej i organizacje pożytku publicznego będą miały czas do dnia 1 stycznia 2019 r. na wdrożenie zmian związanych z funkcjonowaniem nowych typów mieszkań chronionych. Wskazany termin obliguje także, aby wszystkie decyzje, które kierowały osoby do korzystania ze wsparcia w mieszkaniach chronionych na okres dłuższy niż do dnia 1 stycznia 2019 r., były zmienione z urzędu w związku z art. 106 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej. Natomiast do spraw wszczętych a nie zakończonych przed dniem wejścia w życie art. 1 pkt 2 projektowanej ustawy będą miały mają zastosowanie przepisy art. 53 ustawy o pomocy społecznej w nowym brzmieniu (art. 4 projektu ustawy).

3) Zmiana w art. 121 ustawy o pomocy społecznej (art. 1 pkt 6 projektu ustawy)

W związku z możliwymi zmianami organizacyjnymi w ośrodkach pomocy społecznej, polegającymi na oddzieleniu pracy socjalnej od przeprowadzania rodzinnych wywiadów środowiskowych oraz możliwością utworzenia nowej jednostki organizacyjnej pomocy społecznej - centrum usług - niezbędne są zmiany przepisów dotyczących dodatkowego urlopu dla pracownika socjalnego oraz dodatku w wysokości 250 zł dla pracownika socjalnego, które zapobiegą pozbawianiu pracowników socjalnych tych uprawnień. Zakłada się, że część pracowników ośrodka pomocy społecznej może zostać zatrudnionych w centrum usług. Dlatego też uzupełnia się katalog jednostek, w których pracownicy socjalni uprawnieni są do dodatkowego urlopu wypoczynkowego w wymiarze 10 dni roboczych raz na 2 lata, o centrum usług. Dodatkowo urlop będzie przysługiwał pracownikowi niezależnie od faktu czy przeprowadza tylko rodzinne wywiady środowiskowe, czy też świadczy tylko pracę socjalną.

Uniezależnia się także wypłatę dodatku dla pracownika socjalnego od łącznego wykonywania zadań w postaci świadczenia pracy socjalnej i przeprowadzenia rodzinnych wywiadów środowiskowych. Zmiana wprowadza więc zasadę, że dodatek będzie przysługiwał pracownikowi socjalnemu niezależnie od faktu czy przeprowadza tylko rodzinne wywiady

środowiskowe, czy też świadczy tylko pracę socjalną, pod warunkiem, że zadania te należą do jego podstawowych obowiązków.

Obecny przepis art. 121 ust. 3c ustawy o pomocy społecznej uwzględnia tylko zwrot kosztów przejazdu pracownikowi socjalnemu świadczącemu pracę socjalną. Dlatego projekt uzupełnia przedmiotową regulację o zwrot kosztów przejazdu z miejsca pracy do miejsc wykonywania czynności zawodowych także pracownikowi socjalnemu, który przeprowadza rodzinne wywiady środowiskowe.

II. Zmiany w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy

Projektowane zmiany mają na celu ułatwienie powrotu na rynek pracy opiekunom osób niepełnosprawnych (członkom rodziny, w rozumieniu ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem”). Instrumenty wsparcia kierowane są do opiekunów osoby niepełnosprawnej, z wyłączeniem opiekunów pobierających świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy lub zasiłek dla opiekuna.

Projektowane zmiany przewidują:

- stworzenie preferencyjnych warunków dla zakładania przez opiekunów osób niepełnosprawnych działalności gospodarczej oraz zachęcanie innych bezrobotnych do zakładania działalności polegającej na prowadzeniu żłobków lub klubów dziecięcych z miejscami dla dzieci niepełnosprawnych lub polegającej na świadczeniu usług rehabilitacyjnych dla dzieci niepełnosprawnych w miejscu zamieszkania,
- wsparcie bezrobotnych opiekunów osób niepełnosprawnych przez umożliwienie im skorzystania z subsydiowanego zatrudnienia czy podjęcie pracy w formie telepracy,
- wsparcie opiekunów osób niepełnosprawnych, którzy nie mogą uzyskać statusu bezrobotnego przez zapewnienie im bezpośredniego dostępu do usług rynku pracy i instrumentów rynku pracy,
- zapewnienie pomocy w sprawowaniu opieki w domu w ramach prac społecznie użytecznych.

1) Zmiana w art. 2 ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (art. 2 pkt 1 projektu ustawy)

W związku z wprowadzaniem w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy rozwiązań dla nowej grupy uprawnionych, tj. opiekunów osób niepełnosprawnych, konieczne było zdefiniowanie tej grupy w przepisach ustawy w dodawanym pkt 16b. Zaproponowana

definicja odwołuje się zarówno do definicji rodziny zawartej w przepisach ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, jak również do Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”, w którym wskazane zostało jaka grupa ma zostać objęta wsparciem w zakresie rozwiązań wprowadzonych w ww. ustawie.

2) Zmiany w art. 46, art. 61e, art. 61h, art. 61i oraz art. 61o ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (art. 2 pkt 2, 7, 8, 9 oraz 13 projektu ustawy)

W przypadku dofinansowania na podjęcie działalności gospodarczej projektowane zmiany zakładają rozszerzenie katalogu beneficjentów o opiekunów osoby niepełnosprawnej. Ww. beneficjent pomocy, tj. opiekun osoby niepełnosprawnej, będzie zobowiązany do zwrotu otrzymanego dofinansowania proporcjonalnie do okresu brakującego do okresu 12 miesięcy prowadzenia działalności gospodarczej, bez odsetek ustawowych.

Bezrobotni, którzy zdecydują się na zakładanie działalności polegającej na prowadzeniu żłobków lub klubów dziecięcych z miejscami dla dzieci niepełnosprawnych lub świadczeniu usług rehabilitacyjnych dla dzieci niepełnosprawnych w miejscu zamieszkania, w tym usług mobilnych będą zobowiązani do zwrotu otrzymanego dofinansowania proporcjonalnie do okresu brakującego do okresu 12 miesięcy prowadzenia działalności gospodarczej bez odsetek ustawowych (w dotychczas obowiązujących przepisach w przypadku prowadzenia działalności gospodarczej przez okres krótszy niż 12 miesięcy istnieje obowiązek zwrotu całości przyznanych środków wraz z odsetkami ustawowymi).

W odniesieniu do pożyczek na podjęcie działalności gospodarczej projektowana regulacja, analogicznie jak w przypadku dofinansowania, rozszerza katalog uprawnionych osób o opiekunów osoby niepełnosprawnej. Ponadto, w odniesieniu do ww. osób proponowane przepisy przewidują złagodzenie ogólnie obowiązujących warunków udzielania pożyczek, tj. w przypadku prowadzenia działalności gospodarczej przez okres krótszy niż 12 miesięcy, zwrot pozostałej do spłaty wartości pożyczki na preferencyjnych warunkach, tj. bez odsetek oraz dodatkowych kosztów. Opiekun osoby niepełnosprawnej otrzyma także preferencyjne oprocentowanie pożyczki, tj. 0,1 stopy redyskonta weksli przyjmowanych przez Narodowy Bank Polski (dla pozostałych pożyczkobiorców oprocentowanie pożyczki wynosi 0,25).

Analogiczne ułatwienia jak przewidziane dla opiekunów osoby niepełnosprawnej w zakresie pożyczek na podjęcie działalności gospodarczej planowane są dla osób na podjęcie działalności polegającej na prowadzeniu żłobka lub klubu dziecięcego z miejscami

integracyjnymi, świadczeniu usług rehabilitacyjnych dla dzieci niepełnosprawnych w miejscu zamieszkania, w tym usług mobilnych.

W przypadku instrumentu wsparcia jakim jest refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy projektowane zmiany rozszerzają katalog osób kierowanych na refundowane stanowisko pracy o opiekunów osoby niepełnosprawnej, których pracodawca będzie mógł zatrudnić co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy.

Planowane zmiany mają także na celu wprowadzenie ułatwień w rozwijaniu działalności gospodarczej prowadzonej przez opiekunów osób niepełnosprawnych przez stworzenie preferencyjnych warunków refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy w stosunku do ogólnie stosowanych zasad, m.in. możliwość zatrudnienia co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy czy zobowiązanie do proporcjonalnego zwrotu udzielonej refundacji w przypadku zatrudnienia skierowanej osoby na zrefundowanym stanowisku pracy przez okres krótszy niż 24 miesiące.

Projektowane zmiany przewidują również stworzenie preferencyjnych warunków dla podmiotów prowadzących żłobki lub kluby dziecięce z miejscami integracyjnymi oraz dla podmiotów świadczących usługi rehabilitacyjne dla dzieci niepełnosprawnych w miejscu zamieszkania, w tym usługi mobilne. Celem powyższego jest zachęcanie podmiotów prowadzących żłobki i kluby dziecięce do tworzenia nowych miejsc opieki nad dziećmi niepełnosprawnymi oraz do świadczenia usług rehabilitacyjnych dla dzieci niepełnosprawnych w miejscu zamieszkania.

Projektowane zmiany przewidują m.in. umożliwienie zatrudnienia skierowanej osoby na refundowanym stanowisku pracy co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy jeżeli skierowana osoba zostanie zatrudniona w żłobku lub klubie dziecięcym z miejscami integracyjnymi, a jej zatrudnienie będzie związane bezpośrednio ze sprawowaniem opieki nad dziećmi niepełnosprawnymi lub prowadzeniem dla nich zajęć. Analogiczne rozwiązania zostały przewidziane dla podmiotów świadczących usługi rehabilitacyjne. Ponadto, na powyższe stanowiska mogą zostać skierowani poszukujący pracy absolwenci szkoły lub uczelni w okresie 48 miesięcy od dnia ukończenia szkoły lub uzyskania tytułu zawodowego. Projektowane zmiany przewidują – w odniesieniu do podmiotu prowadzącego żłobek lub klub dziecięcy z miejscami integracyjnymi oraz podmiotu świadczącego usługi rehabilitacyjne, który otrzymał refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy,

obowiązek zwrotu otrzymanych środków proporcjonalnie do okresu, jaki pozostał do 24 miesięcy zatrudnienia, jeżeli zatrudniał osobę na utworzonym stanowisku pracy co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy przez okres krótszy niż 24 miesiące. W przypadku pożyczek na utworzenie stanowiska pracy projektowane zmiany umożliwią podmiotom zatrudnienie na ww. stanowisku pracy opiekunów osoby niepełnosprawnej.

Planowane zmiany mają także na celu wprowadzenie ułatwień w rozwijaniu działalności gospodarczej prowadzonej przez opiekunów osób niepełnosprawnych przez stworzenie preferencyjnych warunków udzielania pożyczek na utworzenie stanowiska pracy m.in. przez preferencyjne oprocentowanie pożyczki, tj. 0,1 stopy redyskonta weksli przyjmowanych przez Narodowy Bank Polski, możliwość zatrudnienia osoby na utworzonym stanowisku pracy przynajmniej w połowie wymiaru czasu pracy, czy też zobowiązanie pożyczkobiorcy do proporcjonalnego zwrotu udzielonej pożyczki w przypadku zatrudnienia osoby na stanowisku pracy przez okres krótszy niż 12 miesięcy. Podmioty prowadzące żłobki lub kluby dziecięce z miejscami integracyjnymi oraz podmioty świadczące usługi rehabilitacyjne dla dzieci niepełnosprawnych w miejscu zamieszkania, w tym usługi mobilne będą mogły skorzystać z preferencyjnych warunków w przypadku pożyczek na utworzenie stanowiska pracy na warunkach jak przedsiębiorcy będący opiekunami osoby niepełnosprawnej (oprocentowanie pożyczki, tj. 0,1 stopy redyskonta weksli; zobowiązanie pożyczkobiorcy do proporcjonalnego zwrotu udzielonej pożyczki).

Dodatkowo dla tych podmiotów przewidziano możliwość zatrudnienia osoby na utworzonym stanowisku pracy przynajmniej w połowie wymiaru czasu pracy, jeżeli osoba zostanie zatrudniona w żłobku lub klubie dziecięcym z miejscami integracyjnymi, a jej zatrudnienie będzie związane bezpośrednio ze sprawowaniem opieki nad dziećmi niepełnosprawnymi lub prowadzeniem dla nich zajęć, analogiczne rozwiązania zostały przewidziane dla podmiotów świadczących usługi rehabilitacyjne, na utworzenie stanowiska pracy związanego bezpośrednio ze świadczeniem usług rehabilitacyjnych. Na powyższych stanowiskach mogą zostać zatrudnieni poszukujący pracy absolwenci szkoły lub uczelni w okresie 48 miesięcy od dnia ukończenia szkoły lub uzyskania tytułu zawodowego.

Wprowadzane zmiany będą wiązały się także z przekazaniem urzędom pracy dodatkowych środków na działania aktywizacyjne dla bezrobotnych rodziców i opiekunów osób

niepełnosprawnych, niezbędne do podjęcia zatrudnienia lub rozpoczęcia działalności gospodarczej.

Urzędy pracy w każdym roku budżetowym realizować będą działania aktywizacyjne kierowane do bezrobotnych i innych uprawnionych osób, finansowane ze środków Funduszu Pracy z kwot określonych rocznymi limitami na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej. Powyższe środki zapewnią aktywizację bezrobotnych w formach określonych w obowiązujących przepisach prawa oraz przewidzianych do wprowadzenia w roku przyszłym.

Projektowane zmiany mają również na celu ułatwienie powrotu na rynek pracy bezrobotnym opiekunom dzieci niepełnosprawnych przez zachęcanie do tworzenia spółdzielni socjalnych. Zmiany zakładają wprowadzenie ułatwień w przypadku przyznawania środków na podjęcie działalności na zasadach określonych dla spółdzielni socjalnych. W ramach obowiązujących przepisów istnieje możliwość przyznania bezrobotnemu jednorazowo środków na podjęcie działalności na zasadach określonych dla spółdzielni socjalnych (w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związanych z podjęciem tej działalności) w wysokości nie przekraczającej 4-krotnego przeciętnego wynagrodzenia na jednego członka założyciela spółdzielni oraz 3-krotnego przeciętnego wynagrodzenia na jednego członka przystępującego do spółdzielni socjalnej po jej założeniu. W przypadku osób, które zdecydują się na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej zostanie podniesiona maksymalna wartość środków, jakie wskazana osoba może uzyskać do 6-krotności przeciętnego wynagrodzenia.

3) Zmiany w art. 49 i art. 66a ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (art. 2 pkt 3 i 17 projektu ustawy)

Rozszerzeniu ulega – przez dodanie w art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy nowego pkt 7 – katalog osób uznawanych za będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy o grupę poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu opiekunów osób niepełnosprawnych – z wyłączeniem jednak opiekunów osób niepełnosprawnych pobierających z tego tytułu świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy lub zasiłek dla opiekuna. Osobom tym po zarejestrowaniu w urzędzie pracy będzie przysługiwało pierwszeństwo w skierowaniu do programów specjalnych, których istotą jest możliwość optymalnego doboru dostępnych form wsparcia i elastycznego oddziaływania na bariery,

które utrudniają osobie podjęcie pracy, w celu umożliwienia powrotu lub wejście na rynek pracy.

Jednocześnie w art. 66a ust. 8 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy określone zostało, że w przypadku programów specjalnych kierowanych do nowo dodawanej grupy uprawnionych, będzie on obejmował tylko instrumenty rynku pracy lub usługi rynku pracy wskazane w nowym art. 61aa.

4) Dodanie art. 51a w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (art. 2 pkt 4 projektu ustawy)

W ramach nowego instrumentu starosta będzie refundować pracodawcy lub przedsiębiorcy przez okres do 6 miesięcy część kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne, za zatrudnionych co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy skierowanych bezrobotnych opiekunów osoby niepełnosprawnej. Refundacja nie będzie mogła przekroczyć kwoty ustalonej jako iloczyn liczby zatrudnionych w miesiącu w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy oraz kwoty połowy minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Pracodawca będzie zobowiązany do dalszego zatrudnienia skierowanego bezrobotnego opiekuna osoby niepełnosprawnej przez okres 3 miesięcy po zakończeniu okresu refundacji, pod rygorem zwrotu otrzymanej pomocy wraz z odsetkami ustawowymi. Pomoc dla pracodawcy jest udzielana zgodnie z warunkami dopuszczalności pomocy de minimis.

5) Dodanie art. 60aa w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (art. 2 pkt 5 projektu ustawy)

W celu ułatwienia godzenia obowiązków opiekuńczych z pracą wprowadzona zostaje możliwość przyznania pracodawcy lub przedsiębiorcy grantu na telepracę za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego opiekuna osoby niepełnosprawnej. Na podstawie umowy zawartej ze starostą pracodawca albo przedsiębiorca otrzyma z Funduszu Pracy grant w wysokości do 12-krotności minimalnego wynagrodzenia za pracę brutto na utworzenie stanowiska pracy dla bezrobotnego opiekuna osoby niepełnosprawnej.

Pracodawca w umowie gwarantuje utrzymanie zatrudnienia przez 12 miesięcy w pełnym wymiarze czasu pracy lub przez okres 18 miesięcy w wymiarze ½ etatu –

w przypadku nie wywiązania się z tego warunku następował będzie proporcjonalny zwrot grantu z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia jego otrzymania. Natomiast zwrot grantu w całości z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia jego otrzymania następował będzie w sytuacji wykorzystania środków niezgodnie z umową lub ich niewykorzystania.

W przypadku rozwiązania umowy o pracę przez samego pracownika objętego grantem, rozwiązania z nim umowy o pracę na podstawie art. 52 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1666, z późn. zm.) lub wygaśnięcia stosunku pracy przed upływem 12 lub 18 miesięcy, starosta ma prawo skierować na zwolnione miejsce pracy innego bezrobotnego. Pomoc dla pracodawcy jest udzielana zgodnie z warunkami dopuszczalności pomocy de minimis.

6) Dodanie art. 61aa w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (art. 2 pkt 6 projektu ustawy)

Zgodnie z nowo dodawanym przepisem opiekunom osób niepełnosprawnych, zarejestrowanym w powiatowym urzędzie pracy jako poszukujący pracy, którzy jednocześnie nie pozostają w zatrudnieniu, zapewniony zostanie dostęp do usług rynku pracy i instrumentów rynku pracy wskazanych w tym przepisie – na takich samych zasadach jak osobom bezrobotnym. Z zakresu podmiotowego tego przepisu – w związku ze zdefiniowaniem grupy osób uprawnionych poprzez odesłanie do nowego pkt 7 w art. 49 ustawy – wyłączeni zostali opiekunowie osób niepełnosprawnych pobierający z tego tytułu świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy lub zasiłek dla opiekuna.

7) Zmiany w art. 108 ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (art. 2 pkt 19 projektu ustawy)

W związku z wprowadzeniem nowych instrumentów wprowadzone zostają również zmiany umożliwiające finansowanie ich kosztów ze środków Funduszu Pracy – zmiana w pkt 16a oraz dodanie pkt 16e i 16f.

III. Zmiany w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Ustawa o pieczy zastępczej dopuszcza realizację zadań gminy z zakresu opieki nad dzieckiem i rodziną przez ośrodek pomocy społecznej. W przypadku utworzenia w gminie centrum usług niezbędne jest wprowadzenie przepisu, aby centrum usług mogło realizować te zadania (usługi z zakresu opieki nad dzieckiem i rodziną). Zmiana wprowadzona w art. 10

ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (art. 3 pkt 1 projektu ustawy) konsumuje tę zasadę.

Wprowadzenie, w art. 3 pkt 2 projektu ustawy, nowego przepisu art. 176a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jest konsekwencją zmiany w art. 10 ust. 2. Dodatkowo umożliwi centrum usług zorganizowanie i prowadzenie placówki wsparcia dziennego.

Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” nałożyła na asystenta rodziny, o którym mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, dodatkowe zadania. Stał się on odpowiedzialny za koordynację przewidzianego w tej ustawie poradnictwa dla kobiet posiadających dokument potwierdzający ciążę, ich rodzin lub rodziny z dzieckiem posiadającym zaświadczenie o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Nałożenie na asystenta rodziny nowych, dodatkowych i wymagających dużo pracy i zaangażowania zadań rodzi konieczność wsparcia finansowego gmin zatrudniających asystentów rodziny (należy zauważyć, że zapewnienie asystentów rodziny jest zadaniem własnym gminy). Obecnie gminy są wspierane dotacją celową z budżetu państwa na podstawie prowadzonych przez ministra właściwego do spraw rodziny programów na dofinansowanie. Gwarancja kontynuowania tych programów, zgodnie z art. 247 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej obejmowała okres sześcioletni od dnia wejścia tej ustawy w życie, tj. od 2012 r. Oznacza to, że gwarancja ta kończy się w tym roku. Konieczne jest zatem, w związku z nałożeniem na gminy nowych zadań, kontynuowanie wsparcia finansowego z budżetu państwa. Proponuje się zatem przedłużenie gwarancji wsparcia jednostek samorządu terytorialnego w realizacji ich zadań o kolejne 5 lat (przez dokonanie zmian w art. 247 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).

W art. 5 projektu ustawy proponuje się, aby ustawa weszła w życie z dniem 1 lipca 2017 r., z wyjątkiem art. 1 pkt 2 i art. 2 pkt 5, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018 r. Termin wejścia w życie ustawy związany jest z Harmonogramem działań Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”, stanowiącego załącznik nr 2 do Programu.

Problematyka regulowana w projekcie ustawy jest zgodna z przepisami prawa Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych, określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją programu „Za życiem”</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Krzysztof Michałkiewicz, Sekretarz Stanu</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Miroslaw Przewoźnik Dyrektor Biura Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych, tel. 22 529 06 00 Sekretariat.bon@mpips.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 27.03.2017 r.</p> <p>Źródło: Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. poz. 1860) Uchwała nr 160 Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016 r. w sprawie programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” (M.P. 1250)</p> <p>Nr w wykazie prac: UD 212</p>
---	--

OCENA SKUTKÓW REALIZACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Potrzeba wprowadzenia rozwiązań planowanych w projekcie ustawy wynika przede wszystkim z przyjęcia przez Radę Ministrów uchwały w sprawie programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” przewidującego wprowadzenie zmian w niektórych ustawach. Szczegółowy zakres zmian określa załącznik do ww. uchwały (Program kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”).

Istotą projektowanych rozwiązań jest stworzenie mechanizmów wsparcia dla rodzin w zakresie, m.in.:

- wsparcia osób niepełnosprawnych przez rozwój formy pomocy jaką są mieszkania chronione, w tym mieszkania wspomagane i treningowe,
- wspierania aktywizacji zawodowej opiekunów osób niepełnosprawnych,
- wzmocnienie profilaktycznego aspektu zadań asystenta rodziny przez wsparcie realizacji przydzielonego mu zadania polegającego na koordynacji poradnictwa dla kobiet w ciąży i ich rodzin.

Dodatkowo projekt przewiduje usprawnienie realizacji usług pomocy społecznej przez wprowadzenie możliwości utworzenia w gminie: nowej jednostki organizacyjnej pomocy społecznej – centrum usług oraz wydzielenia w ramach struktury organizacyjnej ośrodka pomocy społecznej zespołów realizujących poszczególne działania z zakresu pomocy społecznej.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Projekt ustawy przewiduje m.in. zmianę następujących ustaw:

- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930, z późn. zm.)
- ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 645, z późn. zm.)
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 575, z późn. zm.)

1. Możliwość utworzenia w gminie odrębnej jednostki organizacyjnej pomocy społecznej pod nazwą „centrum usług”, oraz możliwość wydzielenia zespołów w ramach struktury organizacyjnej ośrodka.

W celu usprawnienia realizacji usług pomocy społecznej w gminie wprowadza się możliwość utworzenia centrum usług. Centrum będzie odpowiedzialne za realizację usług będących zadaniami własnymi gminy, jak i zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Jednocześnie przepisy projektu ustawy dają gminie możliwość tworzenia w ramach struktury organizacyjnej ośrodka pomocy społecznej, zespołów realizujących poszczególne działania z zakresu pomocy społecznej, tj.: zespołu realizującego zadania w zakresie usług pomocy społecznej, zespołu realizującego zadania w zakresie pracy socjalnej i integracji oraz zespołu realizującego oba powyżej wskazane zakresy zadań. W przypadku utworzenia odrębnej jednostki organizacyjnej – centrum usług – rada gminy, w drodze uchwały określi zakres usług realizowany przez centrum usług. Ponadto zakłada się, że centrum usług może być łączone z ośrodkiem wsparcia, z wyłączeniem ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, i wówczas ośrodek wsparcia, wchodzi w strukturę organizacyjną centrum. Pracownicy socjalni, którzy znajdują zatrudnienie w centrum usług, nie stracą swoich dotychczasowych uprawnień, w przypadku wcześniejszego zatrudnienia w ośrodkach pomocy społecznej lub powiatowych centrach pomocy rodzinie - w postaci dodatkowego urlopu, a w przypadku zatrudnienia w jednostkach

organizacyjnych pomocy społecznej, także dodatku w wysokości 250 zł.

2. Rozwój sieci mieszkań chronionych, w tym mieszkań wspomaganych i treningowych.

Celem działania jest ułatwienie realizowania tej formy wsparcia z pomocy społecznej, zarówno jednostkom organizacyjnym samorządu terytorialnego oraz organizacjom pożytku publicznego. Wprowadzono podział mieszkań chronionych na mieszkania chronione wspomagane oraz mieszkania chronione treningowe. Każdy typ mieszkania będzie przeznaczony dla innej kategorii osób i będzie dostosowany do ich potrzeb, w zależności od celu z jakim ma wiązać się pobyt w mieszkaniu chronionym.

3. Instrumenty wsparcia w obszarze rynku pracy dotyczące opiekunów osób niepełnosprawnych – członków rodziny zdefiniowanej w przepisach ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem”.

Rekomendowane rozwiązania dotyczą z jednej strony ułatwień związanych bezpośrednio z powrotem do aktywności zawodowej opiekunów osób niepełnosprawnych (np. przez subsydiowane zatrudnienie, wprowadzenie preferencyjnych warunków w zakresie zakładania przez opiekunów działalności gospodarczej, jak również zatrudniania opiekunów przez przedsiębiorców), z drugiej strony – zachęcanie do rozwijania miejsc opieki nad dziećmi niepełnosprawnymi w żłobkach lub klubach dziecięcych lub do świadczenia usług rehabilitacyjnych na ich rzecz (przez ułatwienia zakładania działalności gospodarczej w tym zakresie, jak i wsparcie dla podmiotów już istniejących, które będą świadczyć takie usługi). Dla tych samych typów podmiotów zostały zaplanowane analogiczne rozwiązania w zakresie zakładania działalności gospodarczej lub tworzenia nowych stanowisk pracy zarówno w ramach środków bezzwrotnych, jak i zwrotnych.

Rozwiązania kierowane są do opiekunów osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako bezrobotni albo poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu, z wyłączeniem opiekunów pobierających świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy lub zasiłek dla opiekuna.

Oczekiwany efekt jest wzrost aktywności zawodowej opiekunów osób niepełnosprawnych wracających na rynek pracy jako osoby prowadzące działalność gospodarczą lub jako pracownicy. Jednocześnie zachęty do rozwijania miejsc opieki nad dziećmi niepełnosprawnymi w żłobkach lub klubach dziecięcych lub świadczenia usług rehabilitacyjnych na ich rzecz (przez ułatwienia zakładania działalności gospodarczej w tym zakresie, jak i wsparcie dla podmiotów już istniejących, które będą świadczyć takie usługi) dadzą opiekunom dzieci niepełnosprawnych możliwość powrotu do pracy dzięki zapewnieniu opieki nad dzieckiem niepełnosprawnym.

4. Wzmocnienie profilaktycznego aspektu zadań asystenta rodziny

Przewiduje się wsparcie asystentów rodziny w zakresie przygotowania ich do pełnienia funkcji koordynatora poradnictwa dla kobiet posiadających dokument potwierdzający ciążę, ich rodzin lub rodziny z dzieckiem posiadającym zaświadczenie o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Dotyczy mieszkań chronionych:

Tendencją w krajach OECD/UE jest dążenie do deinstytucjonalizacji pomocy osobom niepełnosprawnym, w tym z zaburzeniami psychicznymi, przy czym należy zaznaczyć, że proces ten odbywa się w krajach UE w zróżnicowanym tempie, ze względu na indywidualne podejście do standardów usług w poszczególnych państwach oraz rozmiar nakładów finansowych na pomoc społeczną.

Działania na rzecz przechodzenia od instytucjonalnych do środowiskowych systemów opieki zostały wskazane jako jeden z obszarów działań w „Europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności 2010-2020: Odnowione zobowiązanie do budowania Europy bez barier”.

Silny impuls do dalszego promowania deinstytucjonalizacji w krajach UE stanowią również wytyczne opracowane w 2012 r. przez Europejską Grupę Ekspertów ds. Przejścia od Opieki Instytucjonalnej do Opieki Świadczonej na Poziomie Lokalnych Społeczności „Wykorzystanie funduszy Unii Europejskiej w celu przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności –zestaw narzędzi”.

Ze względu na różnorodności modeli zabezpieczenia społecznego oraz znaczne zróżnicowanie przyjętych koncepcji organizacyjno-finansowych sektora opieki długoterminowej (LTC) w krajach UE oraz OECD nie można wyróżnić jednego schematu dotyczącego wsparcia osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach systemów pomocy społecznej.

W Anglii i krajach skandynawskich obserwuje się najwyższy poziom deinstytucjonalizacji, wsparcia osób niepełnosprawnych polegający na zapewnieniu dostępu do ogólnych usług socjalnych, świadczonych w miejscu zamieszkania dla każdego, kto ich potrzebuje.

Również inne kraje (Włochy, Czechy) charakteryzują się niskimi wskaźnikami instytucjonalizacji i podejmują wysiłki (m.in. rozwój opieki środowiskowej) aby powstrzymać ewentualne zmiany trendu w przyszłości.

Ze względu na różnorodność modeli zabezpieczenia społecznego oraz znaczne zróżnicowanie przyjętych koncepcji prawno-organizacyjno-finansowych wsparcia środowiskowego w ramach deinstytucjonalizacji w krajach UE oraz OECD

nie można wyróżnić jednego schematu dotyczącego jednostek zapewniających wsparcie, które byłyby odpowiednikiem mieszkań chronionych w polskim systemie pomocy społecznej. We wszystkich krajach istnieją nieinstytucjonalne formy pomocy, w których zapewnione są różnorodne usługi. Tendencją dominującą w krajach UE jest tworzenie wsparcia przede wszystkim w środowisku lokalnym, we własnych mieszkaniach osób niesamodzielnych, wynikające z dążenia do uznania ich prawa do samodzielnego życia. Europejska Sieć Niezależnego Życia (ENIL) w 1992 r. zdefiniowała pojęcie „niezależnego życia” i określiła standardy, które muszą być spełnione, aby działania w tym kierunku mogły zostać uznane za dążenie do zapewnienia osobom niesamodzielnym samodzielnego życia. Nie ma jednolitego modelu wspierania osób niesamodzielnych w środowisku domowym i lokalnym, niemniej jednak idea samodzielnego życia zaczyna dominować nad pomocą instytucjonalną (np. w Niemczech, Bułgarii, na Islandii). Jednak tylko Szwecja oferuje swoim niesamodzielnym obywatelom pełen wybór i kontrolę nad otrzymywanym niezbędnym wsparciem, które służyć ma samodzielnemu życiu, zapewniając im niemal identyczny dostęp do wszystkich usług jak pozostałym członkom społeczeństwa. W kilku krajach powyższe wsparcie świadczone jest w ramach systemu opieki medycznej, w innych zakwalifikowanie się do pomocy zależy od miejsca zamieszkania (regionu/rejonu), a w jeszcze innych zapewnia się tylko opiekę fizyczną nie biorąc pod uwagę potrzeb osób w zakresie wsparcia społecznego/ środowiskowego. Nadal w części krajów dominuje tendencja do rozwoju pomocy instytucjonalnej (np. w Polsce i Rumunii, na Łotwie), ale z kolei w niektórych (w Danii, Norwegii i Szwecji) osoby niesamodzielne nie prowadzą życia w dużych instytucjach tylko w lokalach grupowych (liczba mieszkańców jest mniejsza niż 6 osób), pawilonach mieszkalnych, z rodzinami lub zupełnie samodzielnie we własnych mieszkaniach. Niestety, nadal „kultura zależności” sprawia, że odpowiedzialność za opiekę nad tymi osobami spada na rodzinę lub bliskich (obserwuje się to zwłaszcza w krajach wschodnioeuropejskich: w Polsce, Bułgarii i Rumunii). Istnieją też duże różnice w źródłach finansowania niezbędnych usług. Można podzielić je na trzy rodzaje: budżet osobisty osoby (np. w Polsce), bezpośrednia wypłata gotówkowa do samej osoby lub podmiotu zarządzającego wsparciem (np. w Niemczech, Belgii, Holandii) oraz wspieranie płatności bezpośrednich na usługi lub budżetów osób niesamodzielnych.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Bezrobotni	1 335 155	Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy – dane na koniec 2016 r.	
Poszukujący pracy	30 167 osób	Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy – dane na koniec 2016 r.	
Podmioty gospodarki narodowej	4 203 296	Zmiany strukturalne grup podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON I półrocze 2016 r. GUS – dane na koniec I półrocza 2016 r.	
Wojewodowie	16	Dane administracyjne	
Jednostki samorządu terytorialnego poziomu gminnego i powiatowego	2478 – gmin 380 – powiatów mieszkania chronione gminne – 442 powiatowe - 218	Dane administracyjne	Zapewnienie możliwości współfinansowania zatrudnienia asystentów rodziny i koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz tworzenia nowych mieszkań chronionych
Asystenci rodziny	4 400	Dane ze sprawozdań rzeczowo-finansowych z uwzględnieniem szacowanego wpływu Programu „Za życiem”	Wzmocnienie profilaktycznego aspektu zadań asystenta rodziny przez wsparcie realizacji przydzielonego mu zadania polegającego na koordynacji poradnictwa dla kobiet w ciąży i ich rodzin
Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej	1 700	Dane ze sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej	Zapewnienie możliwości współfinansowania zatrudnienia koordynatorów
Kobiety w ciąży i ich		Założenia Programu „Za	Zapewnienie pomocy i

rodziny w tym zwłaszcza kobiety w ciąży powikłanej oraz kobiety w sytuacji niepowodzeń położniczych		życiem”	poradnictwa dla kobiet w ciąży i ich rodzin
Osoby korzystające ze wsparcia w mieszkaniach chronionych	1 905 osób w mieszkaniach gminnych i 688 w mieszkaniach powiatowych	MPiPS-03 z 2015 r	Rozwój sieci mieszkań chronionych i rozszerzenie oferty usług w środowisku lokalnym

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. poz. 1414, z późn. zm.) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006 i 1204).

Projekt ustawy zostanie skierowany do zaopiniowania Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Projekt ustawy na podstawie art. 5 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. poz. 1240), zostanie skierowany do zaopiniowania przez Radę Dialogu Społecznego.

Projekt ustawy zostanie przedstawiony do zaopiniowania, w trybie przepisów ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1881) i ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2015 r. poz. 2029) następującym partnerom społecznym:

- 1) Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych;
- 2) NSZZ „Solidarność”;
- 3) Forum Związków Zawodowych;
- 4) Pracodawcom Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) Konfederacji „Lewiatan”;
- 6) Związkowi Rzemiosła Polskiego;
- 7) Związkowi Pracodawców – Business Centre Club.

Na podstawie § 36 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów projekt zostanie przekazany do konsultacji publicznych z następującymi podmiotami:

- 1) Polską Federacją Związkową Pracowników Socjalnych i Pomocy Społecznej;
- 2) Federacją Związków Zawodowych Pracowników Ochrony Zdrowia i Pomocy Społecznej;
- 3) Naczelną Radą Pielęgniarek i Położnych;
- 4) Radą Pomocy Społecznej przy Ministrze Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej;
- 5) Stowarzyszeniem Samorządowych Ośrodków Pomocy Społecznej FORUM;
- 6) Koalicją na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością;
- 7) Radą Działalności Pożytku Publicznego;
- 8) Polskim Forum Osób Niepełnosprawnych;
- 9) Małopolskim Forum Pomocy Społecznej;
- 10) Dolnośląskim Forum Pomocy Społecznej;
- 11) Ogólnopolską Federacją Organizacji Pozarządowych;
- 12) Ogólnopolskim Stowarzyszeniem Powiatowych i Miejskich Ośrodków Pomocy Rodzinie „Centrum”;
- 13) Ogólnopolskim Stowarzyszeniem Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej „Razem”;
- 14) Zarządem Głównym Związku Zawodowego Pracowników Socjalnych;
- 15) Konferencją Episkopatu Polski;
- 16) Polską Radą Ekumeniczną;
- 17) Radą Zatrudnienia Socjalnego.

Projekt ustawy zostanie poddany pogłębionym konsultacjom społecznym z wykorzystaniem aktywnych form konsultacji, tj. moderowane spotkania otwarte (konferencje i warsztaty), bezpośrednie spotkania robocze z zainteresowanymi środowiskami. Umożliwi to dotarcie do możliwie najszerszego grona interesariuszy, czyli rodzin wychowujących niepełnosprawne dzieci, ich opiekunów, organizacji społecznych działających w tym obszarze. Konsultacje odbędą się w miesiącach marzec-maj 2017 r. Podsumowane zostaną raportem z konsultacji.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)

Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Wydatki ogółem	105,04	149,48	149,48	149,48	149,48							702,96
budżet państwa	12	24	24	24	24							108,00
JST												
pozostałe jednostki												
Fundusz Pracy	93,04	125,48	125,48	125,48	125,48							595
Saldo ogółem	-105,04	-149,48	-149,48	-149,48	-149,48							-702,96
budżet państwa	-12	-24	-24	-24	-24							-108,00
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Fundusz Pracy	-93,04	-125,48	-125,48	-125,48	-125,48							-595

Źródła finansowania

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

W planie finansowym Programu, stanowiącym załącznik nr 2 do uchwały Rady Ministrów w sprawie kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” określono wysokość środków finansowych na poszczególne działania (tabela).

Tab. Wysokość środków finansowych na poszczególne działania, zgodnie z Planem finansowym Programu (w tys. zł)*

Działanie	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
3.5. Wspieranie aktywizacji zawodowej opiekunów osób niepełnosprawnych (środki Funduszu Pracy)	23 040	55 480	55 480	55 480	55 480
4.7 Tworzenie mieszkań chronionych i mieszkań wspomaganych dla osób niepełnosprawnych (środki budżetu państwa)	12 000	24 000	24 000	24 000	24 000
5.1 Wzmocnienie profilaktycznego aspektu zadań asystenta rodziny (środki Funduszu Pracy)	70 000	70 000	70 000	70 000	70 000

*Środki na realizację Programu w latach 2022-2026 pozostają rokrocznie na poziomie nie mniejszym niż w roku 2021.

W 2020 roku w wyniku oceny Programu zostaną ustalone środki na lata 2022-2026.

Przewidywane instrumenty zostaną sfinansowane ze środków odpowiednio budżetu państwa oraz Funduszu Pracy, zaplanowanych na ten cel na dany rok. Nie będzie to powodować

dotychczasowych wydatków z budżetu państwa i Funduszu Pracy.
W odniesieniu do propozycji utworzenia centrów usług obecnie trudno oszacować potrzeby finansowe gmin na ich utworzenie, tym bardziej, że ich zadania mogą być realizowane w ramach struktury organizacyjnej ośrodka pomocy społecznej. Zadania te mogą jednak wymagać nakładów finansowych np. na remonty, czy też wyposażenie centrów, zatrudnienie nowych pracowników. Zadanie takie może być dofinansowane w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych (2014-2020). Zmiany dotyczące przywilejów pracowników socjalnych mogą też rodzić skutki finansowe dla samorządu, ponieważ brak jest danych dotyczących liczby pracowników, którzy wcześniej nie pobierali dodatku w wys. 250 zł i nie korzystali z urlopu, ponieważ tylko przeprowadzali rodzinne wywiady środowiskowe lub tylko świadczyli pracę socjalną.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Projektowane regulacje przyczynią się do poprawy sytuacji rodziny opiekującej się niepełnosprawnym dzieckiem lub dorosłą osobą niepełnosprawną przez ułatwienie powrotu do aktywności zawodowej ich opiekunów – co będzie miało jednocześnie wpływ na lepszą sytuację materialną takiej rodziny.						
Niemierzalne	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Odciążenie rodziny w opiece nad osobami niepełnosprawnymi, poprzez uruchamianie nowych ośrodków wsparcia i mieszkań chronionych, szczególnie w odniesieniu do starszych rodziców opiekujących się swymi niepełnosprawnymi dorosłymi dziećmi						

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

tak
 nie
 nie dotyczy

zmniejszenie liczby dokumentów
 zmniejszenie liczby procedur
 skrócenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

zwiększenie liczby dokumentów
 zwiększenie liczby procedur
 wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.

tak
 nie
 nie dotyczy

Komentarz:

9. Wpływ na rynek pracy

Zakłada się pozytywny wpływ na rynek pracy, tj. wzrost aktywności zawodowej opiekunów osób niepełnosprawnych wracających na rynek pracy jako przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą lub jako pracownicy. Jednocześnie działania zachęcające do rozwijania miejsc opieki nad dziećmi niepełnosprawnymi w żłobkach lub klubach dziecięcych dadzą opiekunom dzieci niepełnosprawnych możliwość powrotu do pracy dzięki zapewnieniu opieki nad dzieckiem niepełnosprawnym. Natomiast preferencyjne warunki do zakładania działalności gospodarczej polegającej na świadczeniu usług rehabilitacyjnych dla dzieci niepełnosprawnych w miejscu zamieszkania, w tym usług mobilnych, i do tworzenia miejsc pracy w istniejących już podmiotach prowadzących działalność w tym zakresie powinno przełożyć się na większą dostępność tego typu usług, a co za tym idzie przyczynić się do mniejszego obciążenia rodziców i pozytywnie wpłynąć na godzenie życia zawodowego z rodzinnym.

10. Wpływ na pozostałe obszary

środowisko naturalne
 sytuacja i rozwój regionalny
 inne:

demografia
 mienie państwowe

informatyzacja
 zdrowie

Omówienie wpływu

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

1 lipca 2017 r., w wyjątkiem art. 1 pkt 2 i art. 2 pkt 5, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Zgodnie z § 3 uchwały nr 160 Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016 r. w sprawie programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego przedstawia Prezesowi Rady Ministrów sprawozdanie z realizacji Programu wraz z wnioskami, w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy sprawozdanie.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak.